

14.4.2022

Ympäristövaliokunta 19.4.2022 / U 26/2022 vp

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO: U 26/2022 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI RAKENNUSTEN ENERGIA TEHOKKUUDESTA (UUELLEENLAADITTU).

Ympäristövaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu).

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää valtioneuvoston kirjelmässä U26/2022 esitettyjä kantoja kannatettavina ja tuo esille seuraavat näkökohdat:

Rakennusten energiatehokkuusdirektiiviehdotuksella on TEM:n valmistelussa olevien energiatehokkuusdirektiivin ja uusiutuvan energian direktiivin muutosehdotuksen kanssa ristikkäisvaikutuksia. Näiden ehdotusten sisällölliset ja aikataululliset yhteensovittamiskysymykset tulee huomioida neuvotteluprosessin aikana ministeriöiden välillä.

Uusiutuvan energian direktiivin muutosehdotus sisältää ehdotuksen ohjeellisesta uusiutuvan energian osuuden tavoitteesta rakennuksissa. Lähikohtaisesti sääntelyn selkeyden kannalta olisi toivottavaa keskittää rakentamista ja rakennusten omistajia koskeva sääntely rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin. Tämä ei välttämättä toteudu, jolloin määritelmien ja peruseräiteiden yhteensopivuuden varmistaminen direktiivien välillä on tärkeää.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädetään lähes nollaenergiatason vaatimuksista. Samanaikaisesti energiatehokkuusdirektiivin muutosehdotuksessa on esillä koko julkisen sektorin rakennuskantaan kohdistuvaa 3 % peruskorjausvelvoite, jossa korjauksen tasovaatimus on liitetty rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädettyään uudisrakentamisen lähes nollaenergiatasoon. Jos lähes nollaenergiatason vaatimustasoa parannetaan, vaikutukset tulee huomioida molempien direktiivien suhteen.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiiviehdotuksen päästöttömän rakennuksen määritelmässä on viitattu tehokkaaseen kaukolämpöjärjestelmään, jota koskevat kriteerit ovat esillä energiatehokkuusdirektiivin muutosta koskevissa neuvotteluissa. TEM yhtyy valtioneuvoston kantaan, että päästöttömän rakennuksen määritelmiä tehtäessä on pidettävä huoli, että rakennuksen energiahuoltojärjestelmät voivat jatkossakin tukeutua myös yleiseen verkkosähköön ja kaukolämpöjärjestelmään. Suomessa kaukolämpöverkot toimivat sektori-integraatiota edistävinä alustoina mahdollisimalla esimerkiksi geolämmön, datakeskusten ja teollisuuden hukkalämpöjen laajamittaisen hyödyntämisen sekä rakennusten kysyntäjouston. Kauko-lämmön avulla sähkön ja lämmön sektori-integraatio voidaan toteuttaa laajassa mittakaavassa ja kustannustehokkaasti.

TEM yhtyy valtioneuvoston kriittiseen kantaan ehdotetusta energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta julkisen ja yksityisen rakennuskannan perusparantamiseksi, sidottuna komission antamaan energiatehokkuustasoon ja aikatauluun. Olemassa olevien rakennusten kategoristen ja pakollisten aikataulutettujen korjausten sijaan julkisen sektorin sekä yksityisten rakennusten omistajien tulee voida kohdistaa taloudelliset resurssinsa mahdollisimman vaikuttavaan päästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen ja hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Komission ehdotuksessa jäsenvaltioiden on suuremman taloudellisen, verotuksellisen, hallinnollisen ja teknisen tuen avulla tarjottava kannusteita pitkälle meneviin perusparannuksiin ja laajoihin ohjelmiin, jotka koskevat suurta määrää rakennuksia ja johtavat primäärienergian kysynnän vähenemiseen vähintään 30 prosentilla. TEM yhtyy valtioneuvoston kantaan, että erilaisten kansallisesti päätettävien tukitoimien käyttöönotto on tärkeä osa energiakorjausten toteuttamisen nopeuttamista. TEM korostaa, että rakennusten perusparannuksiin kohdistuvien kannusteiden tai tukitoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että ne kannustavat kokonaisuutena energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

Energiatehokkuuden edistämisellä on merkittäviä ympäristö- ja terveys-hyötyjä, mutta jäsenvaltioille on jätettävä riittävästi harkintavaltaa toteuttaa toimenpiteet kustannustehokkaasti hiilineutraalisuustavoitteet huomioiden. Suomella on Euroopan unionia kunnianhimoisemmat hiilineutraalisuustavoitteet.

Pia Kotro
erityisasiantuntija